

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень
ДП "Пулинський лісгосп АПК" на доцільність призначення в них
заходів з поліпшення санітарного стану лісів

20.06.2025

селище Пулини
Житомирська область

На звернення ДП "Пулинський лісгосп АПК", лист № 392 від 13.06.2025, згідно п.п. 2 - 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 № 555 (зі змінами), комісією в складі: інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Сергія БОГАТИРЧУКА, лісничого Житомирського лісництва Богдана ОПАНАСЮКА, лісничого Курненського лісництва Володимира ДАВИДЮКА, лісничого Пулинського лісництва Максима ДОБЖАНСЬКОГО, лісничого Черняхівського лісництва Максима СОБЕЦЬКОГО та лісничого Хорошівського лісництва Юрія СОРОКИ, проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень ДП "Пулинський лісгосп АПК" на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) на 2025 рік.

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів наведений нижче за показниками базового лісовпорядкування.

Обстежено наступні ділянки:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа підвиділу, гектарів		Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Ориговний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар
				загальна	у тому числі площа, можлива для експлуатації	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар			
Житомирське лісництво															
2	2	1.1				10СЗ	80	0.70	1	25	28	390	2	великий та малий соснові лубоїди	30
2	15	1.4	(1)	1.1	1.1	10СЗ	57	0.70	1А	22	24	310	2	великий та малий соснові лубоїди	30
3	10	5.1				10СЗ	55	0.80	2	18	20	300	2	великий та малий соснові лубоїди	20
3	23	2.4				10СЗ+БП	70	0.70	1	22	26	320	2	великий та малий соснові лубоїди	25

13	20	17.0	(2)	14.9	14.9	9С31ДЗ	61	0.70	1	21	22	310	2	великий та малий соснові лубоїди	10
16	19	1.7				10СЗ	80	0.70	2	22	24	330	2	великий та малий соснові лубоїди	10
19	4	2.5				10СЗ	70	0.70	2	21	24	310	2	великий та малий соснові лубоїди	15
19	7	4.2				10СЗ	56	0.80	1	19	18	310	2	великий та малий соснові лубоїди	10
19	10	1.3				10СЗ	50	0.80	1	19	20	270	2	великий та малий соснові лубоїди	45
26	6	0.7				10СЗ+БП	59	0.80	1	21	24	330	2	великий та малий соснові лубоїди	25
27	1	2.1				9ВЛЧ1БП	40	0.70	3	15	16	130	2	несправжній вільховий, променистий трутовик	20
29	1	0.6				10СЗК	53	0.60	1	20	20	320	2	Коренева губка, великий та малий соснові лубоїди	25
29	5	6.7				10СЗ+БП	57	0.70	1А	22	24	300	2	великий та малий соснові лубоїди	15
37	17	4.0	(4)	3.0	3.0	10СЗ	60	0.70	1	20	24	280	2	великий та малий соснові лубоїди	15
37	25	3.2				10СЗ	58	0.70	1	20	24	280	2	великий та малий соснові лубоїди	15
37	24	0.3				9С31БП	62	0.70	1	21	24	280	2	великий та малий соснові лубоїди	55
49	7	2.0				5БП2С32ОС1ВЛЧ	55	0.80	3	17	16	200	4	березова губка, бактеріальна водянка	20
50	14	3.3				7С3ЗБП+ВЛЧ	70	0.60	1	23	30	220	4	великий та малий соснові лубоїди	20
55	4	3.4				6С3ЗБП1ОС	35	0.80	1	14	16	160	4	великий та малий соснові лубоїди	20
73	18	65.0	(4)	4.5	4.5	10СЗ+БП	62	0.70	1	22	24	310	4	великий та малий соснові лубоїди	25
Разом		128.0		23.5	23.5										
Разом ВСР				64.1											
Курненське лісництво															
14	46	0.6				6Д32ОС2БП	72	0.60	1	23	28	250	4	дубовий трутовик, дубовий заболонник	20
61	41	1.9				5БП3ОС2ВЛЧ	60	0.60	2	22	24	190	3	березова губка, бактеріальна водянка	20
67	5	19.6				5БП3С31Д31ОС(50)+ВЛЧ+ОС	50	0.70	1	21	22	240	4	березова губка, бактеріальна водянка	15
82	16	2.7				10СЗ+БП	48	0.80	1	19	20	300	2	великий та малий соснові лубоїди	10
85	42	1.9				4С32Д32БП2ВЛЧ+ОС	60	0.70	1	21	24	240	3	великий та малий соснові лубоїди	20
Разом		26.7													
Разом ВСР				26.7											
Пулинське лісництво															
4	1	8.6	(2)	6.1	6.1	7СЗК2БП1ДЗ+ВЛЧ	60	0.60	1А	23	26	270	4	Коренева губка, великий та малий соснові лубоїди	20
4	4	5.6	(3)	4.0	4.0	6БП1С31Д31ОС1ВЛЧ	75	0.60	1	24	26	200	4	березова губка, бактеріальна водянка	15
4	23	3.7				7ВЛЧ2БП1ДЗ	75	0.70	2	22	26	250	4	хвороби лісу	20
4	46	1.7				8БП1ВЛЧ1ОС+ДЗ	50	0.80	1	21	22	220	3	березова губка, бактеріальна водянка	15
4	47	7.3				3Д32ОС2Г32БП1ВЛЧ	65	0.60	2	20	24	180	3	дубовий трутовик, дубовий заболонник	25

Разом ВСР			44.2												
Черняхівське лісництво															
8	56	1.5				10БП	45	0.80	1А	24	26	250	3	березова губка, бактеріальна водянка	20
8	63	3.3				8ВЛЧ2БП	35	0.70	1	18	18	180	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	20
8	68	0.8				4С36БП	50	0.50	1	20	24	160	3	великий та малий соснові лубоїди	20
11	3	4.9				6ВЛЧ4БП	35	0.70	2	15	18	130	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	15
11	8	5.5				10БП	45	0.70	1А	25	26	230	3	березова губка, бактеріальна водянка	15
13	18	4.8				10ВЛЧ	45	0.60	2	18	20	150	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	15
14	30	1.5				6БП2ОС1ЯЗЛ1С3	45	0.80	1	22	24	200	3	березова губка, бактеріальна водянка	20
18	13	3.6				8С32БП	47	0.70	1	18	18	240	3	великий та малий соснові лубоїди	20
19	6	1.6				5БП5ВЛЧ	50	0.70	1	22	28	210	3	березова губка, бактеріальна водянка	20
20	22	15.4				9ВЛЧ1БП	45	0.70	1А	23	24	250	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	15
20	28	4.4				9ВЛЧ1БП	40	0.70	2	16	18	140	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	15
20	29	2.7				9БП1ГЗ+ВЛЧ	45	0.70	1А	23	28	210	3	березова губка, бактеріальна водянка	15
21	16	2.6				6ВЛЧ(50)2БП2ВЛЧ(30)	50	0.60	1	22	24	190	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
23	2	6.3				8БП1ОС1ВЛЧ+СЗ	45	0.60	1	30	22	180	3	березова губка, бактеріальна водянка	15
34	17	1.2				9БП1ДЗ+СЗ	50	0.80	1	21	24	220	2	березова губка, бактеріальна водянка	25
Разом		60.1													
Разом ВСР		60.1													
Хорошівське лісництво															
7	54	5.2	(1)	4.4	4.4	10СЗ	56	0.80	1А	22	24	370	4	великий та малий соснові лубоїди	10
12	1	22.7				6БПЗВЛЧ1ОС	55	0.80	3	18	22	180	3	березова губка, бактеріальна водянка	10
18	16	5.6				9С31БП	44	0.80	1А	20	26	320	3	великий та малий соснові лубоїди	10
18	28	2.7				9С31БП	44	0.80	1А	19	24	280	3	великий та малий соснові лубоїди	10
23	31	1.6				6С33ОС1БП	65	0.70	1	24	28	320	4	великий та малий соснові лубоїди	10
27	11	4.4				8ВЛЧ2БП	60	0.80	2	21	24	260	4	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
27	15	1.6				7Г32ДЗ1ОС	45	0.80	3	16	18	160	4	несправжній трутовик	15
27	23	10.6				8С32БП+ОС+ГЗ	85	0.50	2	23	32	220	4	великий та малий соснові лубоїди	15
29	32	8.4	(1)	7.4	7.4	7БПЗОС+ВЛЧ	55	0.70	2	21	24	215	4	березова губка, бактеріальна водянка	15
30	18	2.1				6С32БП2ОС	70	0.70	1	24	32	340	4	великий та малий соснові лубоїди	10
30	24	2.4				5ОС3ВЛЧ2БП	55	0.60	1	23	36	270	4	несправжній осиковий трутовик	10
30	44	1.9				5Д32БП1ОС1ВЛЧ1ГЗ	55	0.70	2	21	24	220	4	дубовий трутовик, дубовий заболонник	10
32	11	31.0	(1)	10.0	10.0	4ВЛЧ3БПЗОС+ДЗ	55	0.80	2	22	24	300	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
45	12	8.9				10СЗ+ВЛЧ	60	0.80	1А	23	26	360	3	великий та малий соснові лубоїди	10
70	1	4.1				6ВЛЧ2БП2ОС	40	0.70	2	17	18	160	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
72	3	0.9				5ВЛЧ3БП2ОС	50	0.70	3	17	18	170	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
72	4	2.7				9ВЛЧ1БП	30	0.70	2	14	16	110	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
72	6	4.9				6ВЛЧ4БП	40	0.80	2	17	18	180	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
72	7	2.5				5С35БП	40	0.80	1А	18	20	190	3	великий та малий соснові лубоїди	10

72	11	4.2				7ВЛЧ2БП1ОС	30	0.70	2	14	16	120	3	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
73	46	6.1				4С35БП1ВЛЧ	30	0.80	1А	15	16	190	4	великий та малий соснові лубоїди	10
73	49	15.0				8С32БП	39	0.80	1Б	22	24	345	4	великий та малий соснові лубоїди	10
97	1	25.0	(2)	22.5	22.5	8ВЛЧ2БП+ОС	55	0.60	3	18	20	120	4	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
98	17	10.3	(3)	10.0	10.0	10С3	57	0.80	1	20	22	315	3	великий та малий соснові лубоїди	10
101	29	2.8				6ВЛЧ2ОС2БП	40	0.60	1	19	20	170	4	несправжній вільховий, променистий трутовик	10
Разом		187.6		54.3	54.3										
Разом ВСП					162,0										
Всього		451		87,9	87.9										
Всього ВСП					357.2										

Результат обстеження

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всиханням різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є діяльність стовбурових шкідників, враження та прогресування хвороб лісу.

У дубових деревостанах (*Quercus robur L*) зустрічається ураження стовбурів несправжнім дубовим трутовиком (*Phellinus nigricans*), що підтверджується наявністю плодових тіл дереворуйнівного гриба та поодиноким поперечним раком дуба, що охоплює 100 % периметра стовбура. Іноді це призводить до зламів стовбурів в місцях ураження. Деревя IV – VI категорій біологічного стану мають ознаки поточного заселення, або відпрацювання такими вторинними шкідниками як: златка дубова бронзова (*Chrysobothris affinis F*), зелена вузькотіла (*Agrilus viridis L*), вузькотіла (*Agrilus angustulus*), дубовий заболонник (*Scolytus intricatus Ratz*), про що свідчать личинкові та маточні ходи завдовжки 1-3 см, які помітні на поверхні деревини та під корою. Також на деревах є велика кількість льотних отворів даних шкідників.

Деревя вільхи чорної (*Alnus glutinosa*) уражені в нижній та середній частині стовбурів стовбуровими гнилями, несправжнім (*Phellinus nigricans*) та променистим трутовиками (*Xanthoporia radiata*). При цьому вже виникла і розвивається біла змішана гниль деструктивного типу, яка потім переходить у волокнисту. Деревина втрачає свої технічні якості і її руйнування під дією гриба проходить дуже інтенсивно, що значно знижує спроможність таких дерев перебувати у вертикальному положенні та здатність до вегетативного відновлення значно знижується.

Насадження берези повислої (*Betula pendula Roth.*), вже досягли стиглого віку і мають тенденцію до зниження загальної стійкості. Характерне утворення суховерхості, що досить швидко поширюється на всю крону. Негативний вплив вікових змін у берези суттєво підсилюється ураженням бактеріальною водянюкою та, крім того, розвитком стовбурово-окорених гнилей, які викликані березовою губкою та несправжнім трутовиком, плодові тіла яких розташовані на висоті від 0,5 до 2,5 метрів. Ослаблені дерева заселені комплексом

вторинних шкідників (березовий заболонник (*Scolytus ratzeburgi*), березовий рогохвіст (*Tremex fuscicornis*), тощо).

В соснових насадженнях виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). Відмирання дерев зумовлене заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*), синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*). Всі заселені шкідниками дерева відносяться до IV-VI категорії стану.

Причетність перелічених вище шкідників до всихання та відмирання окремих дерев підтверджується виявленими в натурі личинкових ходів під корою, буровим борошном, пагонів на ґрунті під проєкціями крон після проходження додаткового живлення імаго і їхніми вхідними та вихідними льотними отворами на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Рівень фізіологічної шкодочинності згаданих шкідників вище середнього, рівень технічної шкодочинності є незначним. Характер розташування дерев, пошкоджених і уражених шкідниками переважно поодинокий та груповий. Вказані шкідники занесені до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу. Ознак свіжого заселення комахами-камбіофагами в обстежених насадженнях не виявлено.

Соснові насадження кв.29 вид.1, Житомирського лісництва та кв.4 вид.1, Пулинського лісництва уражене кореневою губкою, характеризується в основному слабким ступенем інтенсивності прояву хвороби та всиханням переважно групового характеру. Повнота насаджень нерівномірна. Крони дерев ажурні (III та особливо IV категорія стану), приріст знижений, відпад глиці більше норми. Деревя IV категорії стану характеризуються, окрім ажурності сильного ступеня, зміною забарвлення глиці до світлих або бурих тонів, суховершинністю (всиханням до 2/3 крони).

В осики (*Populus tremula*) спостерігається ураження несправжнім осиковим трутовиком, наявність плодових тіл гриба на висоті від 0,5 до 3 метрів, є підтвердженням цьому. В подальшому відбулося заселення вторинними шкідниками, а саме, заболонник струменястий (*Saperda carcharias* L); скрипун осиковий великий (*Scolytus multistriatus* Marsch).

Також у вищевказаних насадженнях спостерігається помітне накопичення захаращеності, у вигляді старого лежачого сухостою, вітровальних дерев та частин зламаних стовбурів.

Для поліпшення санітарно-лісопатологічного стану насаджень ДП "Пулинський лісгосп АПК" ЖОКАП «Житомироблагроліс» комісія визначає необхідність призначення та проведення ВСР на загальній площі **357,2 га** з орієнтовною інтенсивністю рубки 10-45 м³/га.

Зазначені ВСР провести згідно п.п. 2,3,4,6,9,12,14,17,19,20,21,22,23,26, Санітарних правил, у максимально стислі строки їх здійснення, з використанням найефективніших методів і технологій, запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

За станом прилеглих насаджень необхідно вести посилений нагляд.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, рослин і тварин занесених д Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Підписи комісії:

Інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Сергій БОГАТИРЧУК

Лісничий Житомирського лісництва

Богдан ОПАНАСЮК

Лісничий Курненського лісництва

Володимир ДАВИДЮК

Лісничий Пулинського лісництва

Максим ДОБЖАНСЬКИЙ

Лісничий Черняхівського лісництва

Максим СОБЕЦЬКИЙ

Лісничий Хорошівського лісництва

Юрій СОРОКА